

Vardi, eller det kunde bestemme, at den skulde gaae over fra dem, som hidtil havde været i Bestielse af Forslagsretten, til hele Menigheden, og altsaa, hvis den høitærede Cultusminister har fundet, at denne Slutning, at den var saa godt som klart udtrykt i Grundloven, da forstaaer jeg sandelig ikke, hvorledes han ikke skulde finde det udtrykt soleklart i Grundloven, at der ikke maatte gjøres nogen Indskrænkning for noget Menneske i Henseende til Ægteskab eller hvad det var, blot fordi han var en Jøde.

J. N. Hansen: Den høitærede Cultusminister har saa rigtigt sagt, at nærværende Spørgsmaal er et constitutionelt Retsspørgsmaal. Jeg onskede at opholde mig et Døgn herved. Før Grundloven udkom, da havde vi her i Landet en Tvangskirke, som vi kaldte Statskirken, og den indeholdt mange forskellige Tvangsbestemmelser, saavel i religiøs som i borgerlig og politisk Henseende; men denne Tvangskirke er hævet med alle sine Tvangsbestemmelser ved Grundloven. Grundloven har indført her i Landet en Folkekirke, en Kirke, som er bygget paa Samvittighedsfrihed, en Kirke, som altsaa ikke taaler saadanne Tvangsbestemmelser, som gjaldt for den tidligere Tvangskirke. Jeg kan saaledes ikke finde, at man med nogen Ret kan paaftaae, at disse Tvangsbestemmelser, der gjaldt for den gamle Tvangskirke, endnu skulde være gjældende, efter at vi have faaet en fri Folkekirke. Den høitærede Cultusminister har imidlertid i sit Foredrag vist, at han endnu antager, at flere af disse gamle Tvangsbestemmelser ere gjældende. Deri ligger den store Forskiel mellem Meningerne i denne Sag, og det er det Hovedpunkt, hvorfra jeg mener nærværende Spørgsmaal maa betragtes. Folkekirken, som vi nu have, er bygget paa Samvittighedsfrihed. Forsaavidt enkelte Spørgsmaal reise sig om Benyttelsen eller Udøvelsen af denne Frihed efter Grundloven, forsaavidt enkelte saadanne Spørgsmaal reise sig, der ikke ved selve Grundloven ere afgjorte, da maa jeg mene, at Regjeringen ikke ad Resolutionsveien derom kan tage nogen Bestemmelse. Grundloven siger, at de fra Folkekirken afvigende Troessamfunds Forhold skulle ordnes ved Lov, og den siger, at Folkekirkens

Forsatning skal ordnes ved Lov. Den tillader altsaa ikke nogen anden Maade at ordne disse Forhold paa, end Ordningen ad Lovens Vej. Den tillader ikke nogen Ordning af disse Forhold ved ministerielle eller kongelige Resolutioner. (Hør!) Den ærede Cultusminister har ogsaa i en anden Henseende støttet sig paa den gamle Statskirkes Standpunkt, idet han har anseet Biskoppen som Repræsentant for vor nuværende Kirke. Biskoppen kunde vissest i juridisk Henseende ansees som Repræsentant for den gamle Statskirke, men jeg maa meget betvivle, at han enten i politisk eller i religiøs Henseende kan ansees som den rette Repræsentant for den nuværende Folkekirke. Jeg maa mene, at man med fuld Ret kan sige, at den Betænkning, som her er Talen om, af den høitærværdige siglændske Biskop ikke uden videre maa betragtes som et Udtryk af Folkekirkens Mening. Jeg vil tillige gjøre opmærksom paa, hvor virksom en anden Antagelse i Grunden er. Dersom vi med den høitærede Cultusminister antage, at man i Fremtiden ikke i religiøs Henseende kan røre sig, uden at spørge Ministeriet, naar der maatte findes tidligere Bestemmelser, som forbød den paagjældende Frihed (Hør!), saa seer jeg i § 82 en Vej, Vedkommende kunne gaae, uden at spørge nogen Minister. Der er sagt i § 84: Folkekirkens Forsatning skal ordnes ved Lov. Der er sagt i § 83: at de afvigende Troessamfunds Forhold skulle ordnes ved Lov; men der staaer intet om deres Forhold, som ikke høre enten til Folkekirken eller til noget afvigende Troessamfund; de maae altsaa antages at have deres Frihed ogsaa med Hensyn til disse Spørgsmaal, og § 82 viser, at saadanne have fulde borgerlige og politiske Rettigheder, idet § 82 har en Bestemmelse for saadanne, der viser, at Grundloven erkjender, at de maae findes i Landet. Den høitærede Cultusminister har gjort opmærksom paa, at Kongen har Ret til at udstede Bevillinger; det er sandt, men den paagjældende Bevilling har det til Forskiel fra hvad man i Almindelighed forstaaer ved Bevillinger, at den er givet for alle lignende Tilfælde, saalange ikke nogen anden Bestemmelse tages. En saadan Bestemmelse tilintetgjør hele Bevillingens Natur, saa den